

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De præbendis & dignitatibus. Consilium CCXXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

Rubr. De rescript. sub fin. Quæ sanè omnia ad has Vicarias & earum conditionem concurrere videntur; habent enim in successu temporum à diversis pijs fundatoribus speciales suas ad unum idemque ecclesiasticum officium fundaciones, & donationes, ut ex catalogo harum fundationum aperte constat: harum quoque Vicariarum formalis collatio, & ad collationem Canonica institutio, *cap. 1. de R. l. lib. 6.* & ex autorizabili potestate corporalis institutio, & in sede beneficij collatio, *c. Adhuc de off. archidiacon.* Id quod satis probatur ex diversis dictarum Vicariarum per successum temporum factis per Decanum & Capitulum collationibus, provisionibus, & institutionibus: quæ sic sunt omnes conceptæ, ut nullâ ratione possint intelligi factæ de manualibus aut temporalibus beneficijs, expressâ semper expressimque adiectâ formali perpetuitatis appellatione & denominatione, quæ non patitur has Vicarias alio jure censerî, quàm denominatione demonstrat, *d. l. Labeo vers. id rubero.* Quam perpetuitatem & inherentem perpetui beneficij Ecclesiastici qualitatem coadiuvant quoque alia, quæ his Vicarijs cum majoribus Canonicis, & in dictâ Ecclesia beneficiatis ex æquo, aut saltem cum parvo discrimine sunt communia, in fructu & emolumentorum perceptione, beneficiorum collatione, aliorumque communione & participatione; ad quam non vocantur, qui in eadem Ecclesia parvi vocantur Vicarij; sed hæc nota ab his majoribus separantur, ut illi manuales & amovibiles seu temporales dicuntur, hi vero perpetui.

3. Quia quidem perpetuitatis naturam & conditionem nihil omnino immutat vel immovet Innocentij Papæ Septimi Bulla, per quam Canonicis hujus Ecclesiæ indulgetur, ut hos Vicarios instituunt, libertate etiam eosdem amovendi concessa: nam indiscreta & nullis finibus restricta libertas, & quæ sola sit voluntatis per hujusmodi verba dictis Canonicis concessa non est; sed cum restrictione & limitatione, ut id fieri possit, *communis Capituli assensu secundum antiquam rationabilem dictæ Ecclesiæ consuetudinem*, quæ verba institutionem & restrictionem faciunt, & ad limites illius effectum rei propositæ restringunt, *l. Cancellavit de his que in testam. delent.* ut non nisi regulata libertas, restricta ad laudabilem consuetudinem, concessa videri debeat; ita ut hujusmodi verba non importent liberam & absolutam voluntatem, sed solum arbitrium boni viri, & sic certum & moderatum, *l. Thau §. sorori, l. fideicommissa in princ. de fideic. liberat. Bart. & alij in l. si sic in princ. Delegat. 1. meritis scilicet Vicariorum id exigentibus.* Ut regulariter omnes, quantumvis perpetui Vicarij suo loco amoveri & expelli possunt, si aliquid committant, propter quod suâ Vicariâ multari & puniri valeant, *d. c. Adhuc de off. Vicarij*: perpetuitatem enim beneficij non mutat aut alterat hæc accidentaria ex iusta causâ amovendi potestas; cum accidentaria regulariter rei naturam, conditionem, & substantiam non immutent. Nam ut perpetuum sit & censeatur beneficium, satis est, quod in voluntate & potestate beneficiati sit, ut quamdiu vivit, possit esse perpetuus Rector. Perpetuum enim pro se subiecta variè accipitur, & in hoc juris articulo

de perpetuitate beneficij ad differentiam manualis, perpetuus censetur, qui sine præfinitione temporis in beneficio institutus est, sufficitque ob id, quod ex destinatione sit perpetuus, & perpetuus manere possit, *c. 1. de capel. monach. lib. 6. gl. in v. perpetuus in c. fin. De rescript. lib. 6. Bald. in l. Ex facto sub fin. De hered. instit. Decius conf. 472. Testator legavit nu. 21.* Unde in casu hujus concessæ amotionis, non tam voluntas amovementum, quàm factum ejus, qui amovetur, in consideratione habetur: cum in vera & propria manualitate & amovibilitate nulla sit consideratio voluntatis, seu facti ipsius beneficiati, sed ipsius superioris, qui sic suo nutu ex solo voluntatis motu constitutum in officio vel beneficio amovere & inde avocare potest, *c. Cum ad monasterium §. tales c. 2. §. priores de stat. monach. Clem. 1. de suppl. neglig. Præl.* quali quâ manu constituti sunt, eadem amoveri possunt, & velut ad beneplacitum superioris habeantur, *Card. in d. Clem. 1. §. præmissa nu. 7. Bened. Capra tractat. regular. reg. 73. nu. 4.* Cum ergo in Innocentij ista Bulla amotionis libertas non in voluntate Capituli, sed in laudabili consuetudine ponatur; perpetuitati harum Vicariarum inde nihil detrahatur. Nam & hoc in omnium etiam perpetuorum beneficiorum conditione & natura est, ut ex rationabili causâ eorum possessores ab eis removeri seu amoveri possint: ut expresso jure cautum est, *in d. c. 1. de capel. monach. lib. 6.*

Ex qua etiam consideratione non alteratur harum Vicariarum natura ex formula juramenti, quod ab his Vicarijs cum instituuntur exigitur: quo iurejurando promittunt suæ Vicariæ cedere & renuntiare, si Decano & Capitulo amovendi videbuntur: nam ex sensu juris, *d. c. 1. de capel. monach.* id quoque accipiendum est de amotione ex iusta & rationabili causâ; quæ amotioni facultas perpetuitati beneficij non derogat, nec facit illud absolute manuale esse: cum nec Papa presumatur in dubio id velle, *Ioan. Calder. conf. 26. an in reservationibus. de præben. & in potestate Capituli non sit beneficij substantialem & ordinariam naturam alienare; præsertim illorum collatione atque institutione*; nam quâ parte alteratio beneficij conditionem strictiorem facit, illi detrahatur, illudque diminuit, quod jus non patitur, constituta regula, *ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur, c. 1. v. eccles. benef. sine dimin. confer.*

Omnibus itaque exacte expensis manifestè deprehenditur has Vicarias esse & censerî perpetuas & minime manualia beneficia; & in omnibus juris partibus ut perpetua regulanda esse, & nullâ ratione confundenda, aut permiscenda cum manualibus beneficijs.

De præbendis & dignitatibus.

S Y M M A R I U M.

Capellania requirens residentiam.

1. Beneficiorum qualitas ex tempore & usu mutatur.

In beneficijs statum ultimus inspiciendus.

C O N S I L I U M C C X X X.

SI ad primam originem ac fundationem Capellaniarum, quas Illustris memoria Regina Machtilidis Comitissa Flandriæ in anno 1215

menſe

menſe Novẽbri fundavit, reſpiciatur, nulla dubitatio eſt, quin qualitate conditionis ſit Cadellania, de qua agitur & difficultas movetur, obligata videlicet ad cõtinuam reſidentiam & celebrationem Miſſarum in Cappella ſeu oratorio & ſic Comitum, ejus palatio contiguo. Cæterum decurſu temporum ſtatus hujus Cappellaniæ multis modis mutatus eſt, & quidem in eum, in quo nunc pro præſenti conſpicitur. Equidem prior illius ſtatus ſtare non potuit poſt ſublatam dictam Capellam ſeu oratorium, hæc Capellaniæ tranſlata ad aliam in cœmeterio Eccleſiæ Inſulpenſis ſitam, ſic egrediendo terminos primæ fundationis, & quodammodo propoſitum ipſius fundatricis, quam & illius ſucceſſores in ſucceſſu temporis ab una & ſua reſidentia ſeu palatio tranſtulſiſſe verſimile eſt. Deinde ad præſentem ſtatum dictæ Capellaniæ reſpiciendo is invenitur talis, ut hoc beneficium pro puro & ſimplici minimèque qualiſcunque beneficio in libera illius conditione obtineri, haberi, & poſſideri poſſit, ſine neceſſitate perpetuæ reſidentia, & ſine periculo amittendi beneficii.

In beneficiis enim & eorum ſtatu decernendo, inſpiciendus eſt ultimus illorum ſtatus, qualis is fuerit tunc, cum de beneficio, & illius qualitate quaſtio incidit, Bald. in l. ſi mater C. de ſtatu deſuncti. Doct. in c. Cum de beneficio De præben. lib. 6. Vnde eſt quod Eccleſia, quæ origine eſt ecclia, ſi multo tempore ſine cura poſſeſſa ſit, non pro curato, ſed pro ſimplici habeatur, per. Anchar. conf. 162. In quaſtione Eccleſiæ Et ad hoc ut Eccleſia dicatur eſſe vel non eſſe juris patronatus, inſpiciendum & conſiderandum eſt, quo jure illa noviffimè collata & obſenta fuerit, c. Conſultationibus De iure patron. Decius conf. 126. In cauſa Domini Franciſci. Ita etiam facile ſurſum deorſum revolvuntur beneficia Eccleſiaſtica, nec ſemper eandem ſtationem retinent, ſed ſæpè mutantur vel uſu, vel ſtatuto, vel conſuetudine, c. Cum acceſſiſſent in fine De conſtit. Cæſus Hugo conf. 91. Duo ſunt nu. 7. Cum igitur nobis proponatur hæc Capellaniæ, aliamque cum illa ſimul fundatam à ſua prima fundacione exorbitare, & neque eodem loco conſiſtere, neque eodem modo quo fundata eſt obtineri & regi, & per ſe ſit ſimplex minimèque curatum aut dignitatis beneficium; non poteſt cenſeri reſtrictum ad neceſſariam cõtinuamque reſidentiam, ſed illius munus etiam in abſentia ſuſtineri & impleri poſſe per vicarium ſeu ſubſtitutum: cum in priore Capella, quæ jam ſublata eſt, id fieri non poſſit; & ad alteram cum neceſſitate cõtinuæ reſidentia tranſlata non inveniat. In cujus conformitatem facit, quod proponitur iuramentum cõtinuæ reſidentia ab his Capellanis ſemper exigi non ſolere, & ſæpiſſimè, ut minus neceſſarium, omitti; Idque magis beneficio afficiendi, quam conſtringendi Capellani gratia: ad effectum ſcilicet percipiendi diſtributiones in choro, non ſemper & ordinariè, ſed certis dumtaxat diebus & horis: ita ut hæc reſidentia reputari non poſſit pro plena reſidere volentis reſidentia. Ut enim quoad quid reſidentia in beneficio videatur neceſſaria; qualiſcunque tamen actus reſidentia ad illam conſtituendam non ſufficit: quia beneficium quod reſidentiam perſonæ requirit, totam perſonam requirit & occupat. Vnde eſt, quod cum

Conf. Wameſ. Tom. 1.

pluribus locis quis reſidere non poſſit; quia naturaliter fieri nequeat, ut quis pluribus locis ex æquo conſiſtat, cap. Quia nonnulli de Cler. non reſid. l. 3. §. ex contrario D. de acq. poſſ. non intelligatur poſſe obtinere beneficia plura ex æquo perſonalem reſidentiam requiruntia. Inſpiciendo itaque ad præſentem hujus Capellaniæ ſtatum, exiſtimamus eum quinos conſulit S. D. N. Papæ non obrepiſſe per hoc, quod in impetratione Canoniciatus & præbendæ Inſulpenſis narraverit hæc Capellaniam ſine cura eſſe, & perſonalem reſidentiam non requirere: utrumque enim verum eſt, & ob id impetrationem dicti Canoniciatus nulla ratione facit ſubreptitiam vel obreptitiam; ut tamen ſaceret, ſi alterum horum in rei veritate aliter ſe haberet, c. reſuſciti de reſcriptis. Atque ita arbitramur etiam ulterius nullum periculum conſulenti imminere ex primæ dictæ Capellaniæ origine, quæ in ſucceſſu temporis ad eam formam, quæ nunc conſpicitur, transformata eſt.

De Præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I V M

Beneficiorum incompatibilitas.

1. Terminum appellanti à iudice præfixus operatur deſertionem appellationis.
2. Reſcripto adverſus deſertionem an ruſtico datur.
3. Eccleſia iure minoris ſingitur.
4. Minor ex ignorantia vel negligentia reſtituitur adverſus deſertionem iudicis vel appellationis vel huius omiſſionem.
- Beneficium Eccleſiaſticum quomodo conſtituitur.
- Legatum certarum Miſſarum hebdomadatim celebrandarum non eſt beneficium Eccleſiaſticum.
- Exlegato certarum Miſſarum hebdomadatim celebrandarum, ſi nihil aliud ſit diſpoſitum Fructus reſidua cum onere pertinent ad paſſorem loci.
- Inſtitutionis vox plura ſignificat.
- Inſtitutio Canonica ad Episcopum pertinet.
- Beneficia manualia quæ?
- Beneficia manualia gratijs expectativis non ſubjiciuntur.
- Beneficia ſimplicia non requirunt reſidentiam.
- Conſuetudo in qualitate beneficii attendenda.
- Beneficio qui deſervire non poteſt illud habere non debet.
- Spolij privilegium an habeat qui beneficio deſervit vel qui manuale tantum beneficium habet.

CONSILIUM CCXXXI.

DE duobus præcipuè eſt quaſtio in cauſa appellationis, quàm à ſententia per Dominum Officiale Mechlinienſem lata interpoluerunt magiſtri Fabricæ & menſe ſancti Spiritus Parochialis Eccleſiæ de Eſſchenis, adverſus D. Ioannem Dorloge originale Actorem nunc appellatum; primum de appellationis deſertione alterum de appellationis iniuſtitia. De deſertione major futura erat diſceptatio, ſi in reſcripto delegatorio, ex quo Rever. D. Abbas iuriſdictionem in hac cauſa habet, non eſſet inſerta clauſula permiſſæ facultatis, non tantum ſaſaſa appellationis, ſi lapſa non eſſent.

N n

præro-